

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Metody badań i interpretacji pozostałości osadniczych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 19ARLS.21P.15857.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Koordynator zajęć	Włodzimierz Rączkowski		
Prowadzący zajęcia	Włodzimierz Rączkowski		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Laboratorium: 10, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest przekazanie wiedzy na temat rozmaitych sposobów rozumienia studiów osadniczych i ukazanie tego zjawiska w określonym kontekście historycznym (rozwoju archeologii jako nauki). Konsekwencją jest wiedza o powiązaniach różnorodnych metod i źródeł informacji w koherentną całość. Punktem wyjścia jest analiza praktyki studiów osadniczych w obrębie archeologii kulturowo-historycznej oraz identyfikacja źródeł inspiracji dla tej praktyki. Inne metody postępowania badawczego proponuje archeologia procesualna, a archeologia postprocesualna w sposób zasadniczy zmienia perspektywę ujmowania relacji człowiek – środowisko przyrodnicze.
C1	Celem zajęć jest przekazanie wiedzy na temat rozmaitych sposobów rozumienia studiów osadniczych i ukazanie tego zjawiska w określonym kontekście historycznym (rozwoju archeologii jako nauki). Konsekwencją jest wiedza o powiązaniach różnorodnych metod i źródeł informacji w koherentną całość. Punktem wyjścia jest analiza praktyki studiów osadniczych w obrębie archeologii kulturowo-historycznej oraz identyfikacja źródeł inspiracji dla tej praktyki. Inne metody postępowania badawczego proponuje archeologia procesualna, a archeologia postprocesualna w sposób zasadniczy zmienia perspektywę ujmowania relacji człowiek – środowisko przyrodnicze.

Wymagania wstępne

podstawowa wiedza z zakresu archeologii (pierwszy poziom studiów)

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma podstawową wiedzę dotyczącą formułowania własnych sądów na temat praktyki studiów osadniczych oraz przygotowania podstawy dla własnych projektów badawczych	ARL_K2_W02	Kolokwium pisemne
W2	ma podstawową wiedzę o źródłach informacji odnoszących się do badań osadniczych	ARL_K2_W07	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posiada krytyczną umiejętność identyfikacji praktyk badawczych w archeologii polskiej i europejskiej w zakresie studiów osadniczych	ARL_K2_U01, ARL_K2_U02	Kolokwium pisemne
U2	posiada umiejętności rozpoznania podstaw teoretycznych konkretnych projektów badawczych oraz zdolność do weryfikacji ich spójności metodologicznej	ARL_K2_U01, ARL_K2_U02	Kolokwium pisemne
U3	posiada umiejętność samodzielnego doboru metod i narzędzi badawczych oraz źródeł informacji niezbędnych przy realizacji własnych projektów	ARL_K2_U03	Kolokwium pisemne
U4	posiada umiejętność tworzenia zespołu interdyscyplinarnego i integrowania wiedzy pochodzącej z rozmaitych źródeł	ARL_K2_U03, ARL_K2_U08	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	problematyka studiów osadniczych i ich rozumienia w różnych nurtach teoretycznych	W1, U1, U2	Laboratorium
2.	rozmaite definiowanie przedmiotu badań	U1, U2	Laboratorium
3.	specyfika w identyfikacji źródeł informacji i metod ich pozyskiwania	W1, U3	Laboratorium
4.	przyjmowanie rozmaitych modeli opisu, wyjaśniania lub rozumienia	W2, U1	Laboratorium
5.	czynniki kształtujące przeszłe systemy osadnicze w perspektywie rozmaitych paradygmatów	W2, U4	Laboratorium
6.	zagadnienie relacji pomiędzy człowiekiem i jego kulturą a środowiskiem przyrodniczym	W1, U1, U2	Laboratorium
7.	współczesne rozumienie terminu 'krajobraz' w archeologii	U1, U2	Laboratorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Laboratorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda badawcza (dociekania naukowego)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Laboratorium	W celu uzyskania pozytywnej oceny, student/ka musi wykazać się pogłębioną znajomością treści omawianych na zajęciach. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania

Literatura

Obowiązkowa

1. Bender B. (red.) 1993. Landscape: Politics and Perspectives, Oxford

Dodatkowa

1. Clarke D. (red.) 1977. Spatial Archaeology, London, New York.
2. Jankuhn H. 1983. Wprowadzenie do archeologii osadnictwa, Warszawa.
3. Rączkowski W. 2018. O rzece i grzęzawisku: parę refleksji na temat teorii i praktyki studiów osadniczych, [w:] Archeologia dawnego osadnictwa Wielkopolski, (red.) H. Machajewski, Poznań, s. 11-29.
4. Tilley C. 1994. A Phenomenology of Landscape, Oxford.
5. Tuan Y.F. 1987. Przestrzeń i miejsce, Warszawa.
6. Żak J. 1977. O studiach osadniczych, Archeologia Polski 22(2): 421-424.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Laboratorium	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba punktów ECTS	ECTS 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K2_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, gromadzić, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy na gruncie archeologii
ARL_K2_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie stosować i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie: analizy prac innych autorów, tworzenia syntez różnych idei i poglądów, doboru metod i konstruowania narzędzi badawczych, które mają pozwolić na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie archeologii połączone z ich opracowaniem i prezentacją
ARL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę archeologiczną i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową
ARL_K2_U08	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami z zakresu archeologii i dyscyplin pokrewnych oraz niespecjalistami w języku polskim i/lub języku angielskim, a także popularyzować wiedzę o archeologii, przeszłych wytworach kulturowych oraz instytucjach archeologicznych
ARL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym szczegółową terminologię archeologii
ARL_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kulturowych (artefaktów i ekofaktów) oraz minionych procesów wypracowane w ramach wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych archeologii i prehistorii